

Hvor får din viden fra?

Tanker, der er værd at tænke

Indholdsfortegnelse

1	Idéen om at følge Quran og Sunna	1
2	Kompetencer	2
3	Et spørgsmål om tillid	4
4	Den rette vej.....	5

1 Idéen om at følge Quran og Sunna

I enhver tid er der bestemte tendenser og ting, der er "på mode". Dette gælder også blandt muslimer, og hvordan de forholder sig til Islam.

I 800-tallet var det på mode "at synes, at Koranen var skabt".

I 1200-tallet var det på mode "at insistere, at ens egen madhab var det eneste rigtige".

I 1700-tallet var det på mode "at bekæmpe shirk blandt muslimer".

I dag er det blevet på mode "at følge Quran og Sunna".

Siden det er noget, der først rigtigt er kommet på mode i dag, så kan man undre sig over, hvad muslimerne har fulgt de sidste 1400 år, da det vist først er i dag, at det er gået op for folk, at vi skal "følge Quran og Sunna?"

I Vesten opfordres vi til en slags individualisme, hvor alle har en mening om alt. Uanset hvad så oplæres vi i at tage selvstændigt stilling til alting. Vi ser det f.eks. i et utal af radioprogrammer, hvor man kan ringe ind og sige, "hvad man selv synes" eller "diskutere".

Der er altså en stærk fokus på, at "alle har en holdning" eller skal have en holdning om alting.

Dette er der som udgangspunkt intet problem med, tværtimod er det en god ting, at man er så oplyst, at man har grundlag for at kunne danne sig meninger og holdninger om forskellige emner.

Problemet opstår imidlertid, når man ikke er kompetent til at kunne udtale sig rigtigt om emnet.

Men fordi vi er vokset op i en "holdnings"-kultur, så har vi alligevel en holdning til det, om vi er kompetente til det eller ej.

Denne attitude har smittet af på muslimerne, der er blevet påvirket af at have holdningsmentaliteten, sådan så at det ikke længere er nok at stole på, hvad ulama siger, og hvad muslimerne har gjort de sidste 1000 år. Nej, nu skal vi alle have en holdning om, hvad Hadithen betyder eller hvad Koranverset betyder.

I over 1000 år var muslimerne tilfredse med at stole på, hvad ulama sagde om Koranverset, og hvad ulama sagde om Hadithen, men i dag er vi alle blevet så oplyste, at vi selv skal tage stilling til det.

Vi tror, at når vi selv tager stilling til det, så følger vi "en ren Islam" – direkte fra Quran og Sunna. Og så kan det jo ikke blive bedre? Men vi glemmer bare, at muslimerne ikke gjorde sådan i de sidste 1000 år. Baihaqi, Nawawi, Ibn Hajar, Suyuti og mange andre ulama havde ikke mod på bare "at følge Quran og Sunna" – de fulgte i stedet en madhab, og den nedarvede praksis blandt muslimerne. Men i dag ved enhver Zaid og Umar åbenbart mere end de sidste 1000 års ulama og vil selv følge Quran og Sunna?

Idéen om "at følge Quran og Sunna" er vores forsøg på at tage fat i Islam og distancere os fra den vestlige kultur. Men når vi "følger beviserne direkte", så smider vi de sidste 1000 års arbejde væk og bruger vores egne holdninger og tager selv stilling til tingene.

Er det ikke den selvsamme "individualisme" og "have en holdning"-kultur fra Vesten, der har sat sine spor blandt muslimerne? Og er det mon den mentalitet, der skal til for at følge "den rene Islam?"

2 Kompetencer

I moderne ledelses-litteratur beskrives fire typer af medarbejdere:

1. Den der ikke laver noget som helst, ingen kompetencer har, og han er klar over det.
2. Den der ikke laver noget som helst, men har kompetencerne til det.
3. Den der laver rigtig meget og har kompetencerne til det.
4. Den der laver rigtig meget, ingen kompetencer har, og han er ikke klar over det.

Spørgsmålet er så, at hvis man skal fyre en af dem, hvem skal det så være?

Umiddelbart ville man blive fristet til at tro, at det måtte være nr. 1, dvs. den "dovne", der ikke laver noget og heller ikke har kompetencerne til det alligevel. Men i og med at han ikke laver noget, så laver han jo ingen skade heller.

Nr. 2 laver heller ikke noget, men han har kompetencerne til det. Så hvis man rusker lidt op i ham, kan man godt bruge ham.

Nr. 3 er klart den bedste, og man skal gøre alt for at holde fast i ham.

Nr. 4 lyder umiddelbart ikke som noget dårligt. Han laver jo rigtig meget, men han har bare ikke kompetencerne i orden. Men det er lige netop det, der bliver problemet. Han laver noget, og han tror, at han gør det rigtigt – men i virkeligheden ved han slet ikke, at det er forkert. Hans arbejde er med andre ord til skade for virksomheden og laver mere skade end gavn.

Det er altså nr. 4, der reelt er til skade for virksomheden, og er den person, man bør skille sig af med først.

Det samme gør sig gældende, når man vil undervise eller lære andre om Islam. Man vil så gerne hjælpe til og gøre noget, men problemet er bare, at vi sjældent kigger indad for at se, om vi har kompetencerne til at gøre det.

Det gælder både for problematikken om at følge Quran og Sunna, men det gælder også for at kunne følge Fiqh og Aqeeda bøger korrekt.

At have studeret simple fiqh-teskter, som f.eks. Nur al-Idah, giver ikke en medfølgende tilladelse til at undervise til højre og venstre, svare på folks spørgsmål eller lave fiqh-analyser.

I dag er der analyser af Koranvers, Hadith og komplekse fiqh problemstillinger overalt. Et par klik med musen og man kan finde den ene hjemmeside efter den anden, eller en hær af hjælpsomme mennesker, der mener alt muligt.

Men før man tager alt muligt, hvad der er skrevet på nettet til sig, så er det værd at tænke over, hvad den persons grundlag er for, at han kan sige og skrive sådan.

Hvis den eneste kvalifikation man har er:

- At man kan finde ud af at slå op i "Tafsir ibn Kathir", hvor meget grundlag har man så?
- At man kan finde ud af at slå op i "Sahih Bukhari", hvor meget grundlag har man så?
- At man har studeret en enkel eller to fiqh tekster, hvor meget grundlag har man så?

Hvad værre er, hvis man kun bruger oversatte udgaver af Tafsir og Hadith-samlinger mm.

Enhver, der kan to sprog, ved hvor meget af betydningen, der egentlig går tabt, når man oversætter noget fra et sprog til et andet.

Hvem kan f.eks. oversætte ordene "hygge" og "hyggeligt" til engelsk på en måde, så betydningen 100% bevares?

Det samme gælder i høj grad for at oversætte fra arabisk til engelsk eller dansk. Meget af betydningen går simpelthen tabt, sådan så at noget på engelsk kan virke som et 100% tydeligt bevis, mens det på arabisk er langt mere uklart, hvad betydningen er.

Det betyder ikke, at man ikke kan læse det og lære fra det. Nej, det bør og skal man gøre, når man ikke kan arabisk. Men det betyder, at man ikke kan bruge det som beviser, og det betyder, at man ikke kan analysere og fortolke på de oversatte ord, for noget af betydningen er simpelthen gået tabt.

Men endnu værre er det, hvis man tager anonyme menneskers analyser til sig, og derefter bruger dem som grundlag for sine "beviser" og "argumenter". På internettet kan alle lynhurtigt blive til imamer. Det er nemt at lave noget flot, og hvis man kan finde ud af at argumentere og smide nogle kloge ord ind, så er det nemt at tro, "at den her person ved, hvad han snakker om".

Desværre forholder det sig sjældent sådan. Det er nemt at gemme sig bag en skærm og skrive noget klogt ned ved at klippe og klistre fra, hvad andre personer har skrevet.

Hvem ved overhovedet noget som helst om den person, der skriver?

Hvem ved om de overhovedet har slået op i de værker, de citerer? Måske har de bare citeret nogen, der har citeret nogen, der har citeret en tredje person osv. – uden at man ved hvorfra det hele stammer?

Hvem ved om de citerer rigtigt?

Hvem ved om de har manipuleret eller misforstået indholdet?

Hvem siger god for personen?

Vi kender det udmærket selv fra vores skolegang.

At man har en ordbog betyder ikke nødvendigvis, at man kan slå korrekt op i den. Hvor mange gange har vi ikke været ude for, at engelsk-læreren har rettet os, fordi vi ikke kan finde ud af noget så simpelt som at slå rigtigt op i en ordbog?

Hvis vi ikke engang kan slå korrekt op i en ordbog, selv efter at vi er blevet undervist i at gøre det, hvorfor tror vi så, at vi kan slå korrekt op i Fiqh, Tafsir og Hadith uden at være undervist i det?

At man har en formelsamling i hånden, betyder ikke, at man kan begynde at redegøre for integraler, differential-ligninger, komplekse tal osv. En person, der ikke har lært om integraler, kan ikke bruge en formelsamling om integraler til at løse noget som helst.

Disse ting kræver undervisning og erfaring, og det samme gælder for Islam.

3 Et spørgsmål om tillid

Når man vælger, hvem man lytter til og lærer Islam fra, så er det, fremfor argumenter, beviser og diskussioner, langt mere et spørgsmål om, hvem man har tillid til.

Og især her, så skal man tænke over, "i hvis' hænder lægger jeg min religion"? Hvem er det jeg har tillid til og hvorfor? Tanken er værd at tænke.

F.eks. hvis man er ved at dø af blindtarmsbetændelse, og har brug for en ny nyre, hvor går man så hen? Går man hen til den kvalificerede læge, som har studeret medicin på universitetet, har bestået sin uddannelse og har arbejdet som læge i flere år? Eller går man hen til den selv-udråbte læge, som ingen kender og ingen ved hvor er fra, og han med stolthed i stemmen siger, "at han ikke har læst til læge, for han mener ikke universiteterne kan bruges"?

Selv hvis lægen fra universitet kostede en million, og den selv-udråbte læge var gratis, så ville man ikke tage til den selv-udråbte læge. Enhver person, ved sin sunde fornuft, ville vælge den første læge.

Sådan gør vi alting i vores dagligdag. Hvis man skal vide noget, som man ikke selv har forstand på, så spørger man dem, der har forstand på det. Men man spørger ikke hvem som helst. Nej, man spørger dem, der er kompetente og har tillid til.

Noget så simpelt som fremstillingen af panodil involverer giftstoffer, og den forkerte mængde og blanding kan ændre panodilen fra at hjælpe dig til at dræbe dig.

Vil du nogensinde prøve at lave dine egne panodiler? Vil du nogensinde tage hen til dine venner og tage deres hjemmelavede panodiler? Vil du nogensinde tage over til folk, hvor der ikke er en eneste, der nogensinde har tjekket, om de laver panodilerne rigtigt? Kræver vi at se beviserne på, at panodilen virker, før vi tager den?

Ikke en eneste af os ville aldrig gøre sådan. Nej, i stedet går vi ind på apoteket og siger, at "jeg vil gerne have en pakke panodil", og når vi får den fra ekspedienten, og vi kan se, at den har den rigtige indpakning, så stoler vi på det, og tager den panodil.

Og det er, når man bare skal have ordnet en lille hovedpine. Noget så simpelt som en hovedpine-pille ville man kun tage fra anerkendte mærker og apoteker, og man ville aldrig tage det fra tilfældige anonyme personer, uanset hvor gode de var til at snakke.

Ligesom, at en amatør-læge er farlig for kroppen og til mere til skade end gavn, så er en ikke-lærd i Islam farlig for sjælen. Og sjælen er uden tvivl vigtigere end kroppen. Fordi kroppen dør, men det gør sjælen ikke.

Hvorfor er det lige, at når det kommer til ens eget helbred, så vil man sætte det i hænderne på eksperter? Men når det kommer til Islam, hvor sætter vi så vores tillid?

Det er noget, enhver person selv må tænke over og selv afgøre.

Det jeg efterlyser, er, at man skal tænke sig om, før man accepterer alle mulige personer som kompetente og autoriteter indenfor Islam og sætter sin tillid til dem.

Enhver kan formulere sig godt, være attraktiv, citere alle mulige bøger, råbe højt og andet. Men ingen af disse ting er ensbetydende med, at de har viden om, hvad de snakker om.

Man kan jo selv vælge, hvem man ønsker at have tillid til og stole på, når det gælder Islam. Det er ens private sag. Men ligesom, at man ikke ligger sin krop og helbred i hænderne på hvem som helst, så bør man også tænke over, hvem man sætter sin tillid til, når det gælder ens sjæl og religion.

4 Den rette vej

Islam er ikke skånet fra intern splittelse. Det er sørgeligt, men sandt, at der gennem hele Islams historie har været forskellige former for afvigende grupper.

Men hvad gør man så, når man befinder sig i den suppedas? Hvordan ved man, hvem der har ret, og hvem man burde følge?

Det er et spørgsmål mange af os på et tidspunkt kommer ud for, og tit mangler vi svar på det. Så vi sætter os for at finde ud af, "hvem der har ret", - hvad siger de forskellige grupper, hvorfor er det forkert, hvad er beviserne osv.

Men i stedet for at bruge sin energi på endeløse diskussioner, så bør man prøve at spørge sig selv: Er den rette vej i Islam virkelig så svær, at man skal igennem en jungle af argumenter, diskussioner og beviser, før man kan se, "hvem der er på den rette vej"?

Den rette vej er Profetens ﷺ vej, og var det virkelig Profetens ﷺ måde, at diskutere, argumentere og modbevise alle andre?

Når man står i den situation, "at man skal vide, hvad der er det rigtige", så er noget af det bedste, man kan gøre at huske på, at Islam er for alle muslimer. Profeten ﷺ kom til menneskeheden.

Den religion Han ﷺ er kommet med, er simpel og nem at forstå. Vi reciterer hver gang i al-Fatiha "Sirat al-Mustaqim" – "den klare og tydelige vej". Profetens ﷺ vej er den klare og tydelige. Det skal den simpelthen være, for ellers er den ikke til alle mennesker.

Med andre ord, så er det meget nemt at være på den rette vej, og det kræver ikke så meget at vide, hvad der er rigtigt og forkert. Den klare og tydelige vej er nem at se – og derfor vil der altid være flest mennesker, der følger den.

Så hver gang der bliver sagt noget, "om at det her er det rigtige", eller "sådan skal man gøre det", eller der er en slags, "vi har ret"-mentalitet, så bør man tænke over, om det nu er noget, som det store flertal af alle muslimer også er enige i og gør. Er det virkelig rigtigt, at man har behov for at lede efter beviser og skal overbevises om noget er rigtigt med beviser, Hadith og Koranvers?

Hvad så med alle de andre, der ikke har gået denne proces igennem? Kan det virkelig være sådan, at kun en brøkdel af muslimerne har set lyset og følger "den sande Islam"? Hvad så med resten af muslimerne, er de fortabte og mangler at se lyset? Er Profetens ﷺ lære virkelig så svær, at det store flertal af muslimerne ikke kan finde ud af det?

Skal der virkelig argumenter og diskussioner til, for at en almindelig muslim kan regne ud, hvad der er rigtigt og forkert?

Islam er jo ikke kommet, for at kun en lille brøkdelen af muslimerne kan forstå det. Så den rigtige vej er altid, hvad det store flertal af muslimerne følger.

Den rigtige vej er den, hvor man ikke skal bruge al krudtet på at overbevise, hvorfor alle andre er forkert på den.

Den rigtige vej er den, hvor man ikke hele tiden skal argumentere for, hvorfor man har ret.

Hvorfor? Fordi vejen er klar og tydelig, så den er slet ikke svær at se – der er simpelthen ikke det store behov, for at man skal gøre sådan.

Den rette vej i Islam er den, der taler til hjertet, så man får en følelse af fred og lærer at være et bedre menneske.

Dette er Profetens ﷺ vej, og den vej vil aldrig kunne findes blandt diskussioner, argumenter og beviser.

Må Allah ﷻ retlede os alle og vise os den rette vej.

Skrevet af Waseem Hussain,

1. november 2009, Amman, Jordan
